

Michał Tomasz Góralczyk, MSc

Faculty of Law

University of Białystok

SUMMARY OF THE DOCTORAL DISSERTATION IN POLISH

fri „Social participation in the process of exercising local government authority”

prepared at the Department of Constitutional Law and Political Systems

Faculty of Law

University of Białystok

under the supervision of dr hab. Jarosław Matwiejuk, prof. UwB

The subject of the doctoral dissertation is issues related to the classification of institutions of social participation through which citizens participate in the process of exercising local government authority to a given form of democracy, i.e. direct as well as participatory. Most academics in the field of public participation endorse that its institutions belong exclusively to direct democracy. At the same time pointing out that direct and participatory democracy are identical terms.

After conducting the theoretical and legal analysis of the institution of social participation, I noticed, as it seems, the key problem that residents who want to take advantage of a given institution of social participation do not always take full part in it. It consists in the fact that in terms of the very functioning and creation of the institution of social participation, the final decision often does not belong to them only, in particular, to a specific representative body. Usually, the participation of residents is limited to voting, and not resolving the decision in question. In addition, the participation of residents is reduced to a given group of people, which in turn deprives other residents of the decision-making capacity.

Consequently, we cannot say that all institutions belong to direct democracy, in which the living inhabitants do not have a total or fundamental share in this important decision-making process. Yes, there are institutions where the final vote belongs only to the inhabitants, then we can classify them into a participatory democracy, but they are not all that currently exist in European and non-European countries.

After a thorough analysis of the legal provisions related to social participation, which was my main scope of research, not only in Poland, but also in other selected countries of Central, Western and South Europe as well as North and South America, as well as South Asia, I made a classification division of institutions social participation into two forms of democracy, i.e. direct and participatory.

The main eligibility criterion was the participation of residents in the process of establishing the law. I noticed that the discussed problem does not only occur in Poland, but also in other European and non-European countries, which at the same time allowed me to explore a wider field of activity of institutions of social participation. These were institutions that are little talked about and are not popular due to the insignificant range of their presence, and at the same time they present an interesting and interesting form of citizen participation in the process of exercising local government authority.

The core of the considerations in the doctoral dissertation concerns in particular fundamental issues such as: addressing the issue of civil society, rights and freedoms granted to citizens, as well as to residents, based on the highest normative act, which is the Constitution. In addition, the analysis covered the normative acts in force in a given country, enabling local governments to create a specific institution of social participation. In addition, the research covered the resolutions of the decision-making bodies of local self-government units, which also enable the practical participation of residents in the institutions of social participation. In order to organize the arguments, the substantive considerations were also preceded by historical matter.

The doctoral dissertation is crowned with the results as well as conclusions from the research instruments used in the scientific work - responses to the articulated research hypotheses. In addition, a summary was indicated, which is a summary of the main comments and the assessments contained in it, which also provide the basis for providing answers to the theses and research hypotheses in the doctoral dissertation.

mgr Michał Tomasz Góralczyk

Wydział Prawa

Uniwersytet w Białymstoku

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ W JĘZYKU POLSKIM

pt. *„Partycypacja społeczna w procesie sprawowania władzy samorządowej”*

przygotowanej w Katedrze Prawa Konstytucyjnego i Systemów Politycznych

Wydziału Prawa

Uniwersytetu w Białymstoku

pod kierunkiem naukowym dr hab. Jarosława Matwiejuka, prof. UwB

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest problematyka związana z klasyfikacją instytucji partycypacji społecznej za pośrednictwem których obywatele uczestniczą w procesie sprawowania władzy samorządowej do danej formy demokracji, tj. bezpośredniej, jak też partycypacyjnej. Większość naukowców specjalizujących się w tematyce partycypacji społecznej udziela aprobaty, iż jej instytucje należą wyłącznie do demokracji bezpośredniej. Jednocześnie wskazując, że demokracja bezpośrednia oraz partycypacyjna są terminami tożsamymi.

Po przeprowadzeniu analizy teoretyczno-prawnej instytucji partycypacji społecznej zauważyłem, jak wydaje się, kluczowy problem, iż mieszkańcy chcący skorzystać z danej instytucji partycypacji społecznej nie zawsze przejmują w niej całkowity udział. Polega to na tym, iż w aspekcie samego funkcjonowania i tworzenia instytucji partycypacji społecznej często ostateczna decyzja nie należy do nich tylko w szczególności do określonego organu przedstawicielskiego. Zazwyczaj udział mieszkańców ogranicza się tylko do oddania głosu, a nie rozstrzygnięcia przedmiotowej decyzji. Ponadto uczestnictwo mieszkańców sprowadza się do danej grupy osób, co w konsekwencji powoduje pozbawienie zdolności decyzyjnej pozostałych mieszkańców.

W następstwie tego nie możemy mówić, że wszystkie instytucje należą do demokracji bezpośredniej, w której żyjący mieszkańcy nie mają zaś całkowitego bądź fundamentalnego udziału w tym ważnym dla nich procesie decyzyjnym. Owszem, występują takie instytucje, w których ostateczny głos należy wyłącznie do mieszkańców, wtedy możemy zaszeregować je do demokracji partycypacyjnej, ale nie są to wszystkie, które obecnie występują w krajach europejskich i pozaeuropejskich.

Po wnikliwej zaś analizie przepisów prawnych związanych z partycypacją społeczną, co było moim głównym zakresem badań, nie tylko na obszarze Polski, ale również w innych wybranych krajach Europy Środkowej, Zachodniej i Południowej oraz Ameryki Północnej i Południowej, a także Azji Południowej dokonałem podziału klasyfikacyjnego instytucji partycypacji społecznej na dwie formy demokracji, tj. bezpośredniej, jak też partycypacyjnej. Zasadniczym kryterium kwalifikowania był udział mieszkańców w przebiegu ustanawiania prawa. Dostrzegłem, że omawiany problem nie występuje tylko w Polsce, ale także w innych krajach europejskich i pozaeuropejskich co równoległe pozwoliło mi na zbadanie szerszego pola działalności instytucji partycypacji społecznej. Były to instytucje o których mało się mówi oraz nie są popularne ze względu na znikomy zasięg ich występowania, a zarazem przedstawiają ciekawą i interesującą formę uczestnictwa obywateli w procesie sprawowania władzy samorządowej.

Trzon znajdujących się rozważań w rozprawie doktorskiej dotyczy w szczególności fundamentalnych kwestii takie jak: poruszenie zagadnienia społeczeństwa obywatelskiego, praw i wolności przyznanych obywatelom, a także mieszkańcom w oparciu o najwyższy akt normatywny jakim jest Konstytucja. Ponadto analizie poddane zostały obowiązujące akty normatywne w określonym kraju umożliwiające samorządom terytorialnym na utworzenie konkretnej instytucji partycypacji społecznej. Dodatkowo badaniom poddane zostały uchwały organów stanowiących jednostek samorządów terytorialnych umożliwiające także praktyczny udział mieszkańców w instytucjach partycypacji społecznej. Dla uporządkowania wywodów rozważania merytoryczne poprzedzone zostały również materia historyczną.

Rozprawę doktorską zwieńczają wyniki, jak też wnioski z zastosowanych w pracy naukowej instrumentów badawczych - odpowiedzi na wyartykułowane hipotezy badawcze. Dodatkowo wskazano podsumowanie, które stanowi zestawienie głównych uwag i zawartych w jej treści ocen dających również podstawę dostarczenia odpowiedzi na postawione tezy i hipotezy badawcze w rozprawie doktorskiej.